

Haugsdalen Skisenter AS

TILSYNSRAPPORT NR. 22/248-6 med vedtak om pålegg og vedtak om stans

2022

Innhold

1	Om tilsynet	3
2	Pålegg om gjennomføring av spesielle inspeksjoner	3
3	Vedtak om stans	5

Her er endelig tilsynsrapport etter dokumenttilsyn med Haugsdalen Skisenter AS.

Tilsynsrapporten inneholder 3 vedtak om pålegg og ett vedtak om stans.

Virksomheten har ikke kommentert utkast til tilsynsrapport.

1 Om tilsynet

Tilsynet er gjennomført som dokumenttilsyn av Haugsdalen Skisenter AS, og ble varslet 02.02.2022. Dere har sendt oss dokumentasjon i forbindelse med tilsynet 13.02.2022.

Temaet for tilsynet er spesielle inspeksjoner av utmatningsbelastede komponenter på anleggsnummer 2.15.022.

SJTs funn under tilsynet presenteres i tilsynsrapporten som tilsynsbevis. Tilsynsbevisene benyttes til å underbygge eventuelle avvik, det vil si at gjeldende regelverkskrav ikke er oppfylt. Avvikene knyttes mot én eller flere bestemmelser i regelverket. På bakgrunn av dette formulerer SJT utkast til pålegg som beskriver forhold som må rettes.

2 Pålegg om gjennomføring av spesielle inspeksjoner

Avvik 1:

Spesielle inspeksjoner på anleggsnummer 2.15.022 er ikke gjennomført, med unntak av visuelle inspeksjoner.

Avvik fra:

Forskrift om taubaner § 10-13.

Tilsynsbevis:

1. Dere har ikke dokumentert spesielle inspeksjoner av driv- og vendehjulsakslinger, eller at disse har blitt byttet i løpet av de siste 15 årene.
2. Dere har ikke dokumentert spesielle inspeksjoner av opphengs- og vippebolter, ut over visuell kontroll, eller at alle opphengs- og vippebolter har blitt byttet i løpet av de siste 15 årene.
3. Dere har ikke dokumentert at utelukkende visuell kontroll av medbringerklemmene er i tråd med leverandørens anvisninger.

Merknad 1:

Dere har dokumentert at det er gjennomført visuelle kontroller av:

1. Selve driv- og vendehjulene
2. Rullebatterirammene
3. Hengestengene

Merknad 2: Vi aksepterer at dere har gjennomført spesielle inspeksjoner på driv og vendeskive, rullebatteriramme og hengestang som visuell kontroll. Vi vurderer at visuell kontroll av bolter og akslinger ikke er en tilstrekkelig metode for spesielle inspeksjoner, og at en annen og mer presis metode må velges.

Merknad 3: For taubaner godkjent etter regelverket som gjaldt før 03.05.2004 var siste frist for gjennomføring av spesielle inspeksjoner den 01.07.2019. Overgangsbestemmelsene ga to års frist fra forskriften ble innført til de spesielle inspeksjonene måtte være utført etter de intervaller som gjelder for spesielle inspeksjoner, jf. forskriften § 19-5. Taubaneforskriften § 10-13 krever at relevante komponenter og konstruksjonsdeler som utsettes for utmatningsbelastning eller utmattingsspenninger skal undergis ikke-destruktive prøvinger. Utvelgelsen av hvilke komponenter og konstruksjonsdeler som skal prøves skal skje på bakgrunn av virksomhetens vurdering av hvilke av disse som er mest utsatt for utmatting. Intervallene for inspeksjonene fremgår av den nevnte bestemmelsen. Dette innebærer at første spesielle inspeksjon

senest skulle vært gjennomført etter det som kommer først av 22 500 driftstimer eller 15 år etter første idriftsettelse, jf. forskriften § 10-13 første ledd bokstav a.

SJT har gjort en faglig vurdering av hvilke komponenter og metoder som må vurderes for spesielle inspeksjoner. Denne listen ligger i brevet dere mottok med pålegg om innsending av dokumentasjon.

For opphengs- og vippebolter og rullebatterirammer kan spesielle inspeksjoner begrenses til de mest utmattingsbelastede rullebatteriene av type opptrekk, nedtrekk og kombi (ett av hver type).

For klemmer skal kontroll og prøving skje etter leverandørens anvisninger. Dette følger av § 10-13 siste ledd.

Øvrige komponenter skal testes eller byttes dersom det ikke er dokumentert gjennom en risikovurdering at komponentene på denne listen ikke er kritiske utmattingsbelastede komponenter.

Vår vurdering og praksis på dette punktet er blant annet redegjort for på våre nettsider, bransjemøter og veiledninger. Disse er til opplysning tilgjengelig på sjt.no, se [bransjemøter](#) og [veiledning om spesielle inspeksjoner](#).

Pålegg:

*Virksomheten skal, for taubane 2.15.022, innen **26. august 2022** dokumentere at spesielle inspeksjoner er ferdigstilt, eller at utmattingsbelastede komponenter er byttet i løpet av de siste 15 årene.*

Dokumentasjonen sendes SJT på post@sjt.no.

Avvik 2:

Dere har ikke dokumentert periodisk magnetinduktiv prøving (MIP) av trekktauet på 2.15.022.

Avvik fra:

Forskrift om taubaner § 3-12, 1. ledd.

Tilsynsbevis:

1. Dere har ikke sendt rapport etter gjennomføring av magnetinduktiv prøving av trekktau på 2.15.022 til SJT siden 2016..

Merknad:

Ståltau skal periodisk prøves magnetinduktivt eller med annen anerkjent metode, jf. § 3-12. Forskriften angir ikke hvor ofte ståltauet skal prøves. Det må taubaneverksamheten selv bestemme. Dette følger av at taubaneverksamheten har ansvaret for sikker drift, vedlikehold og kontroll på risikoer i forbindelse med drift av taubane, jf. § 2-1. Bestemmelser om kontroll og vedlikehold som sikrer tilfredsstillende sikkerhet skal fremgå av sikkerhetsstyringssystemet, jf. § 2-11 tredje ledd bokstav b, som skal bygge på virksomhetens identifisering og vurdering av risiko, og hvordan risikoen skal følges opp jf. bokstav a.

SJT pålegger ikke bestemte intervaller, spesielle løsninger eller vurderinger. Vi *veileder* om at dere kan finne holdepunkter for hva som kan være en forsvarlig plan for kontroll og prøving i taubane-standardene som tilhører taubaneforordningen. Standardene angir blant annet intervaller for ulike typer kontroller og vedlikehold som er tilstrekkelig for sikker drift av en taubane. NS-EN 12927:2019 angir for eksempel intervall for magnetinduktiv prøving av trekktau. Den forrige versjon av denne standarden, som gjaldt da dere byttet trekktau i 2018 angir at akseptabelt sikkerhetsnivå oppnås ved magnetinduktiv prøving av nytt trekktau i løpet av første driftsår (altså i dere tilfelle i løpet av 2019). Standarden angir neste prøving etter 6 år dersom tauet er feilfritt ved første prøving. Vi gjør oppmerksom på at forskriftens § 3-12 6. ledd krever at dere uten opphold skal senderapport etter gjennomført magnetinduktiv prøving til Statens jernbanetilsyn.

Pålegg:

Virksomheten skal, for taubane 2.15.022, etablere intervaller for magnetinduktiv prøving av trekktauet ut fra en risikovurdering innen **26. august 2022** og dokumentere at magnetinduktiv prøving av trekktauet har blitt gjennomført.

Dokumentasjonen sendes SJT på post@sjt.no.

Avvik 3:

Dere har ikke dokumentert at strammetau har vært byttet i tråd med påkrevd intervall.

Avvik fra:

Forskrift om taubaner §§ 2-1 og 3-13 3. ledd.

Tilsynsbevis:

1. Virksomheten har ikke dokumentert bytte av strammetau som ifølge vår database skulle vært byttet i 2009 i tråd med i tråd med standarden NS-EN 12927:2019, kapittel 9.3..

Merknad: Leverandøren av taubanen kan ha oppgitt intervall på skifte av strammetau. Dersom leverandøren ikke har oppgitt dette intervallet skal det som minimum skiftes i henhold til NS-EN 12927:2019 «Sikkerhetskrav for taubaneinstallasjoner for persontransport» kap. 9.3. Standarden foreskriver bytte av strammetau hvert 12. år eller 18 000 driftstimer, etter hva som kommer først. Opphevet forskrift som om skitrekk, som gjaldt før dagens forskrift sa at intervallet var 10 år.

Taubaneverksamheten har ansvaret for sikker drift, vedlikehold og kontroll på risikoer i forbindelse med drift av taubane, jf. § 2-1. Der leverandøren ikke har angitt intervaller for bytte av strammetau må dere selv vurdere hvilke intervaller som er tilstrekkelige. Bestemmelser om kontroll og vedlikehold som sikrer tilfredsstillende sikkerhet skal fremgå av sikkerhetsstyringssystemet, jf. § 2-11 tredje ledd bokstav b, som skal bygge på identifisering og vurdering av risiko, og hvordan risikoen skal følges opp jf. bokstav a.

Også her veileder vi om at NS-EN 12927:2019 angir intervall for utskifting av strammetau til hvert 12. år.

Pålegg:

Virksomheten skal, for taubane 2.15.022, etablere intervaller for bytting av strammetau ut fra en risikovurdering innen **26. august 2022** og dokumentere at bytte av strammetau har blitt gjennomført.

Dokumentasjonen sendes SJT på post@sjt.no.

3 Vedtak om stans

Vi vedtar stans av anlegg 2.15.022 dersom dere innen **26. august 2022** ikke kan dokumentere at dere har:

1. gjennomført spesielle inspeksjoner ut over visuell kontroll på bolter, akslinger og klemmer, eller at disse er byttet i løpet av de siste 15 årene,
2. gjennomført magnetinduktiv prøving av trekktau, og
3. byttet strammetau i tråd med standard intervaller.

Vedtak:

*Haugsdalen Skisenter AS pålegges å stanse driften av anlegg 2.15.022 senest den **26. august 2022**.*

Når dere har gjennomført spesielle inspeksjoner må dere ta kontakt med oss. Når vi har mottatt dokumentasjon fra dere, vil vi vurdere saken og om drift kan starte opp igjen.

Forankring i lovverket

SJT har hjemmel i lov om taubaner § 16 til å pålegge stans av driften helt eller delvis eller opphør av bruk med øyeblikkelig virkning dersom vi har funnet forhold som kan medføre fare for helse, miljø eller sikkerhet.

Vedtak om stans av drift betyr at anlegg 2.15.022 ikke kan drives før forholdet er rettet, dokumentasjon om dette er sendt Statens jernbanetilsyn, og vi har bekreftet at drift kan starte opp igjen. Stans medfører ikke at dere mister driftstillatelsen. Det er ikke nødvendig å søke ny driftstillatelse som følge av et stansvedtak.

Vurdering

Vi kan fatte vedtak om stans dersom det avdekkes forhold som kan medføre fare for helse, miljø eller sikkerhet. For anlegg 2.15.022 er det ikke dokumentert at dere har:

1. gjennomført nødvendige spesielle inspeksjoner ut over visuell kontroll, eller at utmattingsbelastede komponenter har blitt byttet i løpet av 15 siste årene,
2. gjennomført magnetinduktiv prøving i henhold til fastsatte intervaller, eller
3. at strammetauet har blitt byttet etter fastsatte intervaller.

Ved ikke å ha utført spesielle inspeksjoner, MIP og bytte av strammetau, som forskriften krever, har dere ikke tilstrekkelig kontroll på risiko i forbindelse med drift av anlegget. Kravet om spesielle inspeksjoner, magnetinduktiv prøving av trekkttau og bytte av strammetau er satt nettopp med tanke på den risiko som foreligger ved at relevante komponenter og konstruksjonsdeler utsettes for utmattingsbelastning eller utmattingspenninger. Brudd i disse vil kunne medføre stor skade på publikum.

Statens jernbanetilsyn vurderer det ovennevnte som alvorlig med tanke på å ivareta sikker drift av anleggene.

Påleggene og vedtak om stans gitt i denne rapporten har hjemmel i taubaneloven §§ 15 og 16, og kan påklages til Samferdselsdepartementet etter reglene i forvaltningsloven § 28 flg. En eventuell klage stiles til Samferdselsdepartementet, men sendes til Statens jernbanetilsyn. Klagefrist er tre uker fra mottakelse av dette brevet. Det vises for øvrig til retten etter forvaltningsloven § 18, jf. § 19, til å se sakens dokumenter. Nærmere opplysninger om klagerett ligger på våre nettsider www.sjt.no.

Rapportdato: 18.08.2022

Øystein Ravik
Avdelingsdirektør Tilsyn

*Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten
signatur*

Trond Østerås
Tilsynsleder